

Lisätiedot:

yhdyskuntatoimen johtaja Marianna Harju, puh. 050 304 1234
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastusvaliokunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Arvioinnin tulokset esitetään arviointikertomuksessa. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Kaupunginhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Tarkastusvaliokunta on käsitellyt vuoden 2020 arviointikertomusluonnosta kokouksissaan 30.3., 13.4., 27.4., 3.5. sekä 11.5.2021. Tarkastusvaliokunta on 20.5.2021 § 33 hyväksynyt ja allekirjoittanut tarkastusvaliokunnan arviointikertomuksen vuodelta 2020 ja päättänyt saattaa sen kaupunginvaltuustolle tiedoksi. KV päätti kokouksessaan 14.6.2021 § 31 merkitä tiedoksi arviointikertomuksen vuodelta 2020.

Tarkastusvaliokunnan hyväksymä arviointikertomus on **liitteenä** ja avautuu myös seuraavasta linkistä:

<https://kauniainen10fi.oncloudos.com/kokous/202196-3-6349.PDF>

Arvioinnin painopistealueena vuonna 2020 oli opetustoimi ja varhaiskasvatus. Seuraavassa käsitellään arviointikertomuksen huomioita yhdyskuntatoimen osalta.

Edellisten vuosien havaintojen ja kehittämisehdotusten seuranta

Asiakohdassa ei ole nostettu erikseen esiin yhdyskuntatoimen osalle kohdistuvia huomioita. Tekstissä todetaan kuitenkin seuraavasti: *"Tarkastusvaliokunta toteaa, että vuoden 2019 arviointikertomuksessa esiin tuot u huomio poikkihallinnollisten kuulemistilaisuuksien muistioiden pitämisestä ei ole toteutunut. Tämän johdosta poliittisten päättäjien esille tuotuja jatkovalmisteluu n liittyviä toivomuksia ei ole otettu huomioon viranhaltijoiden valmistelutyössä."* Sama toteamus toistuu myöhemmin arviointikertomuksen kohdassa 6.3, jossa käsitellään yhdyskuntatoimen toimintaa, joten siihen vastataan toimialakohtaisten kommenttien yhteydessä.

Strategisten tavoitteiden vuositoimenpiteiden toteutuminen vuonna 2019

Strateginen tavoite 2.5. Kaupungintalon alueen kaavamuutosprosessi saadaan päätökseen valtuustokauden aikana.

Tarkastusvaliokunnan arviointi:

Kaavamuutosehdotuksen päätöksenteko on kesken.

- Kommentti: Kaavamuutosehdotus on laadittu ja saatettu päätöksentekoon, mutta palautettu valmisteluun. Yksimielisen ratkaisun aikaan saamiseen ei ole löytynyt edellytyksiä, joten hanke siirtyy uudelle valtuustokaudelle.

Strateginen tavoite 3.1. Kaupunkirakennetta kehitetään maankäytön ja asumisen kehityskuvan mukaisesti Kauniaisten identiteettiä vahvistaen.

Tarkastusvaliokunnan arviointi:

Toimenpiteiden toteutumista on vaikea arvioida ilman selkeitä tavoitemittareita. Kuka valvoo toimenpiteiden toteuttamista?

- **Kommentti:** Tavoitteen toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä yhdyskuntavaliokunnalle, kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle. Mittareihin sisältyy käsittelyssä olevien suojelua sisältävien kaavojen lukumäärä sekä AK-kaavahankkeiden lukumäärä kävelyetäisyydellä asema-alueelta. Sanallisesti on selostettu tilinpäätöksessä, että vuoden 2020 aikana ei hyväksytty yhtään asemakaavan muutosta.

Strateginen tavoite 3.2. Kauniainen edistää kestävästä kehitystä.

Tarkastusvaliokunnan arviointi:

Resurssiviisauden tiekartta asetetun hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamiseksi hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 15.6.2020.

Kommentti: Todettakoon lisäksi, että kun tiekartassa on määritelty pääsääntöisesti laajemmat asiakokonaisuudet ja niiden toteuttaminen valtuustokausittain kohti vuotta 2030 ja 2035, kokoavat toimialat vuosittain KH:lle tiedoksi päästövähennysohjelmat, joihin viedään tiekartan tavoitteita konkreettisina tehtävinä ja toimenpiteinä. Päästövähennystoimenpiteiden toteutumisista raportoidaan osana kaupungin talousarvioseurantaa osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Strateginen tavoite 3.3. Seudulliset MAL-asuntotuotantotavoitteet toteutetaan

Tarkastusvaliokunnan arviointi:

Tavoite (keskimäärin 80 asuntoa/vuosi) ylittyi, valmistuneita asuntoja oli 289 kpl.

Kommentti: MAL-asuntotuotantotavoitteiden seurannassa ei ole mielekästä tarkastella yksittäisiä vuosia, sillä etenkin Kauniaisissa valmistuneiden asuntojen määrät vaihtelevat merkittävästi eri vuosina. Tästä syystä tavoitteessakin puhutaan keskimääräisestä asuntotuotannosta vuosittain. Mittaristossa on mukana asukasluvun kehitys vuositason 5 vuoden keskiarvon mukaan. Vastaava mittari lienee syytä lisätä myös asuntotuotannon osalle. Näin laskettuna 5 viimeisimmän vuoden (2016-2020) asuntotuotannon vuotuinen keskiarvo Kauniaisissa on 118 kpl/v.

Muu yhdyskuntatoimen toiminnan arviointi

Ote arviointikertomuksesta:

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 21.9.2020 kokouksessaan valtion ja Helsingin seudun kuntien välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL sopimuksen vuosille 2020 - 2031. Samalla kun yhdyskuntavaliokuntaosaltaan hyväksyi sopimuksen ja se totesi, ettei Kauniaisilla ole mahdollisuutta toteuttaa sopimuksessa sille osoitettua asemakaavoitustavoitetta kaupungin omistaman maaomaisuuden rajallisuuden vuoksi.

Tarkastusvaliokunta on asiasta samaa mieltä ja pyytää kiinnittämään huomiota tavoitteeseen. Tarkastusvaliokunta kuitenkin katsoo, ettei MAL-sopimuksessa ole huomioitu Kauniaisten maantieteellisesti rajallista aluetta.

Kommentti: Asiaan kiinnitetään huomiota jatkossakin ja pyydetään kuten aiemminkin uuden MAL-sopimuksen valmistelussa ottamaan huomioon kuntakohtaiset erot ja erityispiirteet.

Ote arviointikertomuksesta:

MAL sopimuksen asuntotuotannon tavoitteet sopimuskaudella 2020 - 2023 tarkoittavat Kauniaisissa keskimäärin 80 asuntoa vuodessa, joista kohtuuhintaisen asumisen osuus on 24 asuntoa ja 14 asuntoa on 40-vuotisen korkotuen ja/tai erityisryhmien piiriin kuuluvia.

Kauniaisille asetettu MAL kaavoitustavoite on haasteellinen ja edellyttää, että vireillä olevat kaavahankkeet saadaan vietyä suunnitellusti hyväksymiskäsittelyyn. Vuoden 2020 aikana asuntotuotannon kannalta etenivät Asematie 10 - 14, Helsin gintie 10 (Raamattuopisto), Palokunnantie 9 (VPKn alue) sekä Venevalkamantie 1. Vuoden 2020 aikana ei hyväksytty yhtään asemakaavanmuutosta. Kaavavaranto ei mahdollista enää yhtään uutta kerrostalohanketta.

Tarkastusvaliokunta suosittaa, että myös tuleville vuosille varataan potentiaalisia maa-alueita kaavoitettavaksi.

Kommentti: Nykyinen kaavoitusohjelma sisältää useita potentiaalisia maa-alueita kaavoitettavaksi, mutta niiden edistäminen ja sisältö riippuu poliittisesta päätöksenteosta. On syytä selkeyttää poliittinen tahtotila kaavoitushankkeissa ja niiden priorisoinnissa uuden valtuustokauden alkupuolella kaupungin strategian, maankäytön kehityskuvan ja kaavoitusohjelman päivitysten yhteydessä.

Ote arviointikertomuksesta:

Valtio käynnistää Espoon kaupunkiradan toteuttamisen. Kauniainen osallistuu hankkeeseen, sillä edellytyksellä, että Kauniaisten kattohinta 27,5 milj. euroa ei ylitä. Tämän lisäksi tulevat junaradan varteen rakennettavan pyörätien kustannukset. Tarkastusvaliokunta pitää tätä pyörätiehanketta hyvänä ja hiilineutraalisuustavoitetta tukevana.

Tarkastusvaliokunta on huolestunut kaupunkiradan taloudellisesta vaikutuksesta Kauniaisten osalta. Hankkeen kustannus on niin suuri, että se vastaa kolmen vuoden Kauniaisten investointiohjelman. Käytännössä hankkeen kustannukset katetaan verovaroilla. Kaupungin viranhaltijat yrittivät sopimusneuvotteluissa kiitettävästi kiinnittää sopimosapuolten huomiota Kauniaisten näkökulmaan hankkeen mittavuudesta kaupungin kokoon nähden ja suhteessa kaupunkilaisten saamaan hyötyyn.

Kommentti: Hanke on Kauniaisten mittakaavassa suuri, mutta on otettava huomioon, että suunnittelukustannuksiin saadaan EU-tukea ja hankkeen toteutuskustannuksista saadaan laskuttaa tulevina vuosina 50 % infrakorvauksina muilta HSL-kunnilta. Hanke tuottaa myös kauniaislaisille suoria hyötyjä paikallisessa liikenne- ja kaupunkiympäristössä, ja ennen kaikkea se on tärkeä osa seudullisen liikennejärjestelmän kehittämistä, mikä on kaikkien Helsingin seudun kuntien etu, myös Kauniaisten.

Tarkastusvaliokunta toteaa, että vuoden 2019 arviointikertomuksessa esiin tuotu huomio poikkihallinnollisten kuulemistilaisuuksien muistioiden pitämisestä ei ole toteutunut. Tämän johdosta poliittisten päättäjien esille tuotuja jatkovalmisteluun liittyviä toivomuksia ei ole otettu huomioon viranhaltijoiden valmistelutyössä.

Kommentti: Erityisesti kaavoitushankkeisiin liittyviä kaupunginhallituksen ja yhdyskuntavaliokunnan tapaamisia on järjestetty keskustelutilaisuuksina, joiden tarkoitus on ollut tutustua valmistelun edistymiseen ja nimenomaisesti käydä hankkeista yhteistä keskustelua vapaasti ja ilman muistioihin kirjaamista. Kyseessä eivät ole olleet viralliset kuulemistilaisuudet, joista aina tuleekin laatia muistiot, vaan tarkoituksena on ollut ennemminkin näkökulmien ja ajatusten vaihto yhteisen näkemyksen edistämiseksi tulevaa päätöksentekoa varten. Poliittiset päätökset ohjaavat aina viranhaltijoiden valmistelutyötä. Sen sijaan keskustelutilaisuuksien tarkoituksaan ei ole hakea asiaan ”välipäätöksiä”, sillä myös valmistelutyö on tässä vaiheessa keskeneräinen. Keskusteluissa esiin nousevat kysymykset, kommentit ja toivomukset saattavat olla keskenään ristiriitaisia, jolloin niitä kaikkia ei sellaisinaan voidakaan ottaa valmistelussa huomioon. Kaavamuutoshankkeet ovat aina poliittisen päätöksenteon ja usein kompromissien lopputulos.

Arviointikertomuksen päätteeksi tarkastusvaliokunta toteaa, että valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ovat keskimäärin hyvin saavutettu.

Tarkastusvaliokunta kiittää kaupungin viranhaltijoita, hallitusta ja valiokuntia kuluneen valtuustokauden aikana tehdystä työstä.

Yhdyskuntatoimen johtaja Marianna Harju:

Valiokunta hyväksyy selvityksen tarkastusvaliokunnan vuoden 2020 arviointikertomuksessaan esiin nostamista havainnoista yhdyskuntatoimen toimialan osalta ja lähettää sen edelleen KH:lle, joka kokoaa koko kaupungin lausunnon.

Jäsen Huttunen jääväsi itsensä ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Oheismateriaali:

Tarkastusvaliokunnan hyväksymä arviointikertomus

Jakelu:

Kaupunginhallitus